

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Lectionarius de tempore, sectio partis hiemalis - Cod.
Aug. perg. 14**

[S.l.], [9. Jh.]

Beatus Leo papa: sermones in sabbato sancto

[urn:nbn:de:bsz:31-20216](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-20216)

nisi amatores mundi habere non possunt;
& nullae unquam iniquitati cum equitate
communio. nullae mendaciae cum uerita-
te concordiae. nullus est. tenebris cum lu-
ce consensus. quia & iam si per arborum
cupiat melior corrigi. conuersionem que
multorum per gratiam dei miserantis obtineat.
malignorum tamen spirituum aduersus eos
insidiae non quiescunt. & si uel occulto do-
lo. si uel aperto proelio. In omnibus fide-
libus propositum beneuoluntatis infestant;
Inimicum namque illis est. omne quod
rectum omne quod castum est; & cum eis nihil
In quem quam amplius liceat quam uis
ut deo diuineque promiserit. que dignatur
suos aut corrigere disciplina. aut ex-
cere patientia. agunt tamen uersutis
timeo arte fallacis. ut exorbitatio pro-
prie potestatis. aut ledere uideantur
aut parcere; & multis quod dolendum
est ut opnequitia simulationis inlu-
dunt. ut quidem illos & timeant pati
Inferos. & uelint habere placatos; cum
beneficentia demonum omnibus sint
nocentiora uulneribus. quia ut uise
homini inimicitiam dicebolumeruisse
quam pacem; sapienter itaque anime que
unum timeat. unum diligat. & in unum spe-
rare didicerunt. mortificatis cupidi-
tatibus. & crucifixis corporis sensibus;
ad nullum ostium in se. ad nullum incli-
nantur obsequium; uoluntatem enim
dei. & iam sibi proferunt. & tanto amplius

102
per dei amore se non amant; cum laudant
sibi diuinitas dici. post concupiscentias
tuos non eos. & uoluntatem tua uideri.
diuidunt effectus suos. & legem mentis.
a corporis lege discernunt. ut & quaedam
se parte sibi denegent. pro denter se in his
que carnaliter cupiunt. & in uenienter
se in his que spiritualiter concupiscunt;
Sed igitur pascha dilectissimi. in talibus
mentibus corporis christi legitime celebra-
tur. & nihil illis de triumphis quos pas-
sio saluatoris obtinuit. quod in his qui.
apostolico exemplo castigant corpus
suum. & seruituti subiciunt. idem hor-
tes ecclesiam fortitudine conteruntur;
& nunc enim a christo uincitur mundus
cum seruis eius quorum utique uiciorum in-
centua superantur. ipsius uirtus est.
ipsiusque uictoria; hec dilectissimi que ad
participationem crucis pertinent. sufficien-
ter ut exorbitatio uestra sunt hoc ea un-
bus in timeat. ut paschale sacramentum
& licet in mentibus corporis christi legitime
celebratur. superest ut de optinendo re-
surrectionis consortio differamus; quod
ne continuato sermone. & mihi & uobis
fuit onerosum. In diem sabbati promissa
differimus; ad eum. ut credimus gratia
dei. ut de bitum ofertur ipsius auxilio com-
pleatur. qui uiuit & regnat cum patre
& cum spiritu sancto in secula seculorum amen.
IN SABBATO SEROIO B LEONIS PAPA.
Totum quidem dilectissimi paschale sacra

ntū. euangelica nobis narratio presenta
uit. & ita aurem carnis penetratus est
m̄ta audiat. ut nemiñ oftrū rerum
gestorum imago defuerit. cum diuini
tur inspirate t̄ctur historie euidentē
ostenderit. quā dñi ih̄ x̄p̄r impietate
traditur. quo iudicio ad dicitur. quā se
uita crucifixus. & quā sit gloria susci
tatus; sed cōcedendum est & iam nr̄i
sermonis officium. ut sicut pia ex̄p̄ta
tione re potest uos consū et uclm̄
debitum sentio. ita sollemnitate sacra
tissime lectionis. subiungatur & hor
tatio sacerdotis; quia igitur apud fide
les aures ignorantie locus non est. sem̄
uerbi quod est in p̄dicatione euan
gelii. debet in t̄ra uel cordis auger̄.
ut semotis suffocationib; spinarum
atq; tribularum libera in fructus suos
exeat plantarū & piorum sensū. &
redtorum germina uoluntatū. crux
enim x̄p̄i quæ saluandis est in pensam
talibus. & sacramentū est & exemplum;
Sacramentum quod uirtus implētur diuina.
Exemplum quod deuotio incitatur huma
nec; qm̄ captiuitatis iugo eruit. & iā
hoc prestat redemptio. ut eā sequi
possit imitatio; Nec simundance
sapientia ite in suis gloriatur erro
ribus. ut quem sibi ducem quisq; dele
gerit. eius opinionēs & mores atque
omnia instituta se t̄ctur. quē nō b̄
erit communio nominis x̄p̄i. nisi uita

Inseparabilē uniamur. qui est at ip̄e
insinuauit uoluntatē & uita uasci
licet. conuersationis sc̄e; ueritas doc
tine diuine; uita beatitudinis sempi
terne; conlapsa enim in partibus
primis humane generis plenitudine.
Ita misericordis creaturæ ad imaginē
suam facte p̄ unigenitū suum ih̄m x̄p̄m
uoluit subuenire. ut nec ex natura
esset nature reparatio. & ultra proprie
originis dignitatem. p̄ficere & secunda
conditio; felix ab eo si non decideret
quod d̄ fecit; sed felicior si in eo mane
ant quod fecit; Multū fuit x̄p̄o acce
pisse formā. sed plus est in x̄p̄o habere
substantiam; suscepit enim nos in suam
proprietatem illa natura. quæ se in
quis uoluerit mensuras benignitatis
inflectit. nec usquā conuersationē
mutabilitatis incurrit; Suscepit nos
ille natura quæ nec nr̄is sua. nec suis nr̄a
consumeret. quæ ita unā in se fecit deta
tā humanitatis quæ p̄sonā ut subdis
pensatione infirmitatū atque uirtu
tū. nec caro p̄ diuinitatē inuolabilis.
nec diuinitas p̄ carnem posse esse par
sibilis; suscepit nos ille natura quæ
& p̄ pugnam nr̄i generis a communi
tramite non abrumperet. & contagiū
peccati in omnes homines transeuntis
& cluderet; Infirmitas sane atq; mor
talitas quæ non peccatū erant sed pena
peccati a redemptore mundi recepta sunt

ad supplicium. ut impenderent ad precium;
quo ergo omnibus hominibus trans-
fusio erat damnationis. hoc in xpo sacra-
mentum est pietatis; prebuit enim se cru-
delissimo & auctori libera debito. & mi-
nistras diceboli iudaicar manus. in cruci-
atum in mecculctis carnis amittit; quia
ideo usque ad celerrimam resurrectione
uoluit esse mortalem. ut credentibus in eu.
nec persecutio insuperabilis. nec mors pos-
sit esse terribilis; cum ita dubitandum non
est de consortio glorie. sicut dubitandum
non erit. de communi one nature; si in-
cunctanter itaque dilectissimi corde
credimus quod ore profiteamur. nos in xpo
crucifixi. nos sumus mortui. nos sepulta.
nos & cum ipso die tertio suscitati;
Unde et apostolus dicit; si consurrexistis
cum xpo. que sursum sunt querite. ubi xps
est in dexteris sedens. que sursum sunt
serpente. non que super terram. mar tu enim
estis. & ut cura abscondite est cum xpo
in celo; Cum enim xps correperit uitae
ura. tunc & uos apperebitis cum ipso
in gloria; ut cum uenerint corde fidelium
habere se unde ad supernam sapientiam
spiritus mundi cupiditate ualeant
eleuare. Sponde & nobis presentiam suam
dicens. ecce ego uobis cum sum omnibus
diebus usque ad consummationem seculi;
non enim frustra per seculam prophetiam
dixeret spiritus sanctus. ecce uirgo in utero con-
cipiet & pariet filium & uocabunt nomen

3
eius emmanuel. quod est interpretatum.
nobiscum; Implere ergo hinc proprietatem
nominis sui. & quia ascendit in celos non de-
serat ad optatos; qui sedet ad dexteram
patris ipse totius habitator est corporis;
& ipse deorsum confortet ad pacientiam.
qui sursum inuitet ad gloriam; nec in uia
na igitur nobis despicendum est. nec in te-
ce diuersa trepidandum; ibi quidem blan-
diantur deceptiones. & hic graues sunt
labores; sed quia misericordia domini plena
est terra. ad est nobis xpi ubique uisito-
rice. ut impleatur quod ait; Nolite ti-
mere. quia ego uicimundum; Siue er-
go contra ambitionem seculi. seu contra
concupiscentias carnis. siue contra heret-
icorum iacula dimicemus. domini cruce sepe
armemur; Nec unquam a peccati fer-
tore cedimus. si a fermento malitiae uece-
ris abstinemus; Inter omnes namque uitae
huius uarietates que diuersarum plene
passionum apostolice exhortationis me-
minisse debemus. quanos instruit dicens;
hoc sentite in uobis. quod & in xpo ihu.
qui cum in forma dei esset. non rapinam
arbitratus esse se equalem deo. sed semet-
ipsum & inaniuit. formam serui accipi-
ens. in similitudinem hominis factus. &
habitu inuentus ut homo. humiliavit
semetipsum factus uero obediens usque
ad mortem. mortem autem a se crucis;
propter quod & de illum exaltauit. & do-
nauit illi nomen quod est super omne nomen.

ut in nomine ihu omne genu flectatur.
caelestium. terrestrium. & infernorum.
& omnis lingua confiteatur. quia dicitur
in gloria est dicitur; Si magne inquit
pater intellegitur sacramentum. &
quod pro salute humani generis. unigeni-
tus dei filius gessit ad uertit. hoc sentite
in uobis quod & in xpo ihu; cuius humi-
lites nulli aspicienda diuitum. nullae
erubescenda nobilium; nec enim in tan-
tum prouehi potest quaelibet felicitas
hanc cence fastigium. ut estam & sibi p-
dendum. quod in cense est in forma dei.
deus non est arbitratus indignum; Imi-
tamini quod operatus est. diligite quod
dilexit. & in ueniet in uobis dei gratia.
uam in illo redemate naturam. quoniam
sicut ille paupertate diuites non amisit.
gloriam humilitate non minuit. & in-
nitentem mortem non perdidit. ita & uos
eisdem gradibus isdemque uestigis.
ut caelestia adprehendatis. terrena de-
spicite; susceptio enim crucis est. in-
fectio cupiditatum. occisio uiciorum.
declinatio uanitatis. & obediatio
omnis erroris; Nec cum pascha dicitur non
impudicus. non luxuriosus. non superbi-
celebrans. non auarus. nullatenus ab hac
festiuitate longius. quam heretici
separantur; nec exime que illi qui
de uerbi incarnatione male senti-
unt. aut minuendo quod est deitatis.
aut euacuando quod est carnis; uerus

enim deus filius dei. totum habens & patre
quod pater est; nullo scordio temporalis.
nullo euarietate mutabilis; nec ab uno
diuisus. nec ab omni potente diuersus.
sempiterni genitoris unigenitus sem-
piternus; ut mens fidelis credent
in patrem & filium & spiritum sanctum. in eadem
unius deitatis essentia. nec unitate
gradibus diuidat. nec trinitatem sin-
gularitate confundat; Non autem suffi-
cit de filium in solo patris non natura
nisi eum non procedentem a proprio. ag-
noscamus in nostris; & in antio enim
illa quam reparationem impendit huma-
ne dispensatio fuit miserationis in-
uatiopotestatis; Nec cum & eterno con-
silio dei non esse aliud nomen sub celo
datum hominibus in quo oportet sal-
uos fieri. inuisibilis uisibilis. in tem-
poralis temporalis. impassibilis passi-
bilis substantiam suam fecit; Non ut
uirtus deficeret & in infirmitate. sed
ut infirmitas in incorruptibilem
posset transire uirtutem; propter quod
ipsa festiuitas que a nobis paschano
minatur. apud hebreos phase.
id est transitus dicitur; ad testante
euangelista atque dicente. ante di-
em autem festum pasche. sciens ihesus quia
uenit hora eius. ut transiret de mun-
do ad patrem; cuius autem nature futu-
rus erat transitus iste. nisi in re.
cum inseparabiliter in filio. & filius

109
esset in patre; sed quia uerbum & caro una
persona est. non diuiditur a suscipiente
susceptus. & honor pro uenendi. pue
henti nominatur augmentum;
Dicente ex apostolo. quod iam commemo
rauerimus. propter quod & illi nomen & cel
tuit. & donceat illi nomen quod est
supra nomen; In quo utique ad hunc
a hominis & cetero commendatur.
ut in eius passionibus. In diuisibilis
man & cetero. idem coeternus sit in glo
rie deitatis; ad hanc participationem
in ineffabilis muneris beatum transitum
fidelibus suis ipse dicitur preparare. cum
in stanti iam proximus passioni. non
solum pro apostolis suis atque discipulis
sed & in omni uniuersa ecclesie suppli
care & cetero. Non plus autem rogo
tantum. sed & pro his qui credituris in
in me uerbum ipsorum. ut omnes
unum sint; cuius uanitatis nullum
poterunt habere consortium. qui in
di filio de uero humenem negant ma
nerentur com; In pugnetores saluti
feri sacramenti. & paschalis & cetero
festi. quod qui ab euangelio dissen
tunt & symbulo contradicunt.
nobiscum celebrare non possunt. quia
& si audent sibi christiani nomen eccle
siae. ab omni tem creatura cui
christi caput est repelluntur; uobis
in hac sollemnitate merito & cetero
tibus. praeque gaudentibus. qui mul

lum recipientes In ueritate mendatum.
nec de natiuitate christi secundum car
nem. nec de passione ac morte. nec de
corporali resurrectione necius ambigi
tis; quoniam sine ullae separatione deta
tis. uerum christum ab utero uirginis. ue
rum in ligno crucis. uerum in sepulchro
carnis. uerum in gloria resurrecti
onis. uerum in cetera patris matris
tatis agnoscitur; unde & iam sicut
apostolus ait. Expectamus saluato
rem dnm ihm christum qui reformauit
corpus humilitatis nostrae. conforme
fieri corpori gloriae suae. qui uiuit
& regnat cum patre & cum spiritu sancto. in saecula
seculorum. amen. **III. DE CVIVS SUPRA;**
Sermone proximo dilectissimi non incon
grue uobis quantum arbitror. par
ticipationem in sinu uicimus crucis
christi. ut paschale sacramentum ipsa in se
haberet uitae cetero. & quod festo
honoratur. moribus celebratur.
quam autem hoc utile sit ipsi probetis. & ex
ura deuotione didicistis. quantum
pro sint animis atque corporibus. prolixiora
ieiunice. frequentiores preces.
& elemosine largiores; nemo enim
festum quinon hac & cetero p
fecerit. & in abelito conscientie sue
aliquid quod recte possit gaudent
concliderit; Sed haec lucra pro seue
rantis seruandae custodia. ne labore
resoluto. quod donauit di gratia.

diaboli fur &ur inuidia; cum igitur qua
draginta dierum obseruanti hoc uoluen
mus operari. ut aliquid sentiremus cru
cis. in tempore dominice passionis. admi
tendum nobis est. ut & iam resurrectio
nis xpi inueniamur esse consortes. & de
morte ad uitam cum in istis uisum corpore
transeamus; unicus enim homini qui
& alio in aliud aliqua conuersatione
mutatur. finis est non esse quod fuit.
& ortus esse quod non fuit; sed inter est
cui quis aut moriatur aut uiuat. quia e mors
que causa uiuendi est. & uita que causa
moriendi est; nec alibi quam in hoc transi
torio seculo utrumque conquiratur. ut
& equalitate actionum temporalium.
differentie retributionum pendere
a eternarum; moriendum ergo est diabo
lo. & uiuendum deo. deficiendum iniqui
tati. ut iustitie resurgatur; occumbant
uiscera. ut oriantur noua; & quoniam sicut
uerytas aut nemo potest duobus dominis
seruire; dñs sit non ille qui stantes impu
lit in ruam. sed ille quid elector. erexit
in gloriam; dicente ergo apostolo;
primus homo de terra terrenus. secundus
homo de celo caelestis; qualis terrenus
talis & terrenus. & qualis caelestis talis
& caelestis; sicut portauimus imagi
nem terreni. portemus & imaginem
eius qui de celo est; orultum nobis de hac
commutatio^{ne} gaudendum est. quia de
ignobilitate terrena ad caelestem

transferimur dignitatem; p illius
ineffabilem misericordiam qui uisus
in sua pueretate in terra descendit. ut
non solum substantiam. sed & iam con
ditionem nature peccatricis adsume
ret. & et sibi patere. tur in ferridui
na impassibiliter. quem miserime expe
ritur humenam mortalitatis; unde ne
turbetor discipulorum animos lon
gama aestuulo cruciarum denuntiata
tydai moram. tam mira celeritate bre
ui uuit. ut dum eed in integrum secundum
diem pars primi nouissima. & parte
tu prima concurrat. & aliquantum
spatio temporis decederet. & nihil dierum
numero deperiret; Resurrectio igitur
saluatoris. nec animam in inferno. nec
carnem diuorata est in sepulchro.
& tam uelox in corrupte carnis uiuifi
catio fuit. ut maior ibi e& soporis si
militudo. quam mortis; quoniam deitas que
ab utraque suscepta hominis substan
tia non recessit. quod potestate diuinitate
potestate conuinxit; subsequata sunt
itaque multa documenta quibus predi
cande p uniuersum mundum fidei auctori
tas conderetur; & licet reuolutio la
pidis. euacuatio monumenti. deposi
tio lintheorum. & totius facti angeli
narratores copiose uerytatem domini
ce resurrectionis adstruerent. &
mulierum tamen uisum. & apostolorum
oculis sequentem manifestus apparuit.

105
• non solum conloquens cum eis. sed & uia
habitans atque conuersens. & tractans
se diligenti curiosq; cont. actu ab eis.
quos dubitatio p̄stym gebat admit tent;
Ideo enim & clausis ad discipulos ostius
introibat. & flatu suo docebat sp̄m s̄m.
& lato intellegentis lumine. sc̄arum
scripturarum occulta pandebat; & rur
sus idem uulnus lateris. fixuras clauorū.
& omnia recentissime passionis signa
monstrabere. ut agnosceretur in eo pro
ph̄ta & eos diuine humane que nature indi
uiduce p̄manere; & ita sciremus uerbum
non hoc ^{est} quod carnem. ut unūclī filium
& uerbum confiteremur. & carnem;
Non dissonat dilectissimi ab hac fide
magister gentiū apostolus paulus sc̄a
dicit. & sic cognouimus secundū carnē
xp̄m. sed nunc iam non nouimus. Resur
rectio enim dñi non finis carnis. sed com
mutatio fuit. nec uirtutis augmento
consumptee substantia est; qualitas tran
sit. non nature defect; & factum est
corpus impassibile quod potuit crucifi
gi. factū est immortalē. quod potuit
occidi; factum est incorruptibile quod
potuit uulnerari; & merito dicitur;
Caro xp̄i in eo statu quo fuerat notan
ci; quia nihil in ea passibile. nihil reman
sit infirmum. ut et ipsa sit p̄sentiam.
& non sit ipsa p̄gloriā; quidā mirū
si hoc de xp̄i corpore p̄fitetur. quidē
omnibus xp̄ianis sp̄m talibus dicit.

Itaque nos & hoc neminem nouimus se
cundum carnem. & quo in quo inquit
initium nobis factū est resurrectio
nis in xp̄o. & quo in eo qui pro omnib;
mortuus est totius spei nr̄e forma p̄
cessit. non hesitamus diffidentia. nec
incerta & p̄tatione suspendimur.
sed accepto promissio^{nis} & cordio. fidei
oculis que sunt futura iā cernimus. &
nature p̄uentione gaudentes. quod
credimus iam tenemus; Non ergo nos
rerum temporalium occupent species.
nec eccl̄e contemplationem nr̄am celest
ibus terrena deflectunt; prop̄ actis
habeantur que & maxima parte iā
non sunt. & mens intentamēsuris. ibi
desiderium suū figat. ubi quod offertur
aeternum est; quāuis enim spe salu
facti sumus. & corruptibile ad hanc car
nem mortalemq; gestemus. & tētam
dicitur in carne non esse. sic uerbales
nobis non dominantē cesset; & merito
eius reide ponimus nuncupationem
cuius non sequimur uoluntatem;
Cum itaque dicat apostolus. carnis curā
ne feceritis in desideris. non ea nobis
interdicta intellegimus que saluti
congruunt. & que humana poscit
infirmitas; sed quia non omnibus
desideris seruendum. nec quic quid
caro concupiscit implendum est.
De adhibendo temper. uirtutis modo.
Ad monitor nos esse cognoscimus

ut carni que sub animi est constituta iu-
dicio nec superflua concedimus. nec ne-
cessaria denegamus; unde idem aposto-
lus alibi ait. nemo enim unquam carne
suam odio habuit. sed nutrit & fovit eam.
cum utique non ad luxuriam nec ad luxuriam.
sed ad debitum sit alendae & fovendae fa-
mulentum. ut teneat renovata natura
ordinem suum. nec puer se ac turpiter
superioribus inferiora prevalere. aut
inferioribus superiora succumbant.
& ut si animum superantibus. ibi fiat
servitus. ubi debet esse dominatus; agnos-
cat igitur populus dei novam se esse in xpo
creaturam. & a quo suscepta sit. quem uesur
ceperit. uigilanter intellegat. quem noua
fecit esse. non recedant ad instabilem
ueteritatem; & non omittat opus suum.
qui manus misit ad aratrum. sed ad lecten-
dam quiescentem non cedat respiciat quod
siquid; Nemo in id recidat. unde
surrexit. sed & iam si in firmitate
corporea in aliquibus adhuc conuulsis;
uacillans instanter desideret ad ele-
uam; hec enim salutis uia. & coepta
in xpo resurrectionis imitatio. ut quia
in lubrico istius uitae diuersi casus
lapsusque non derunt. uestigia gra-
dientium a fluidis ad solidum trans-
ferantur; quoniam sicut scriptum est.
Ad domino gressus hominis dirigentur
& uiam eius uolent. cum ceciderit iustus
non conuulsetur. qui a domino subponet

manus sua. hec meditatio dilectissimi.
non pro sola sollempnitate paschali sed
pro totius uite sanctificatione retinenda est.
& ad hoc presentis exercitatio debet
intendi. ut que animum fidelium &
perimento breuis obseruationis delect-
tarunt. in consuetudinem transeant
& in temerata permanant. ac si aliquid
delicti in presentibus. celeris penitentie
deleatur. & qui antiquorum morbo-
rum difficilis & tarda curatio est.
tanto uelocius adhibeantur seme-
dia. quanto recentiora sunt uulne-
ra. ut semper ab omnibus offensionibus
in integrum ^{re} surgentes. ad illam in-
corruptibilem glorificandam ^{carnis} resur-
rectionem pertinere mereamur.
in xpo ihu domino qui uiuit & regnat
cum patre & cum spiritu sancto in secula secu-
lorum. amen. *vi. h. t. cuius sup. de eod. die;*

Semp quidem dilectissimi fidelium
mentes in diuinorum operum delect-
admiratione uersas. & rationales ani-
mos. his maxime cogitationibus in-
herere. pro quas incrementum fidei con-
sequantur; cum enim purcordis inten-
tio uel ad generalia beneficia uel ad
specialia gratie ipsius donanda ingit.
multas se uanitates abigit. & corpo-
ralibus curis in quoddam secretum
spiritale secedit. sed hoc in tempore do-
minice passionis. multo auidius ex-
cellentius que faciendum est. ut ea que

facris sunt lectionibus recensēta ra
ne intelligentie suscipiantur audi
tu. & que magna sunt uerbis appare
ant maioramysteriis; prima namq;
erigendi sursum nostrū cordis est ra
tio. quodea que euangelica ueritas
enarrauit. uoces pph & ice non tam
quā gestenda. sed tamquā gestaceci
nerunt; & quod humane aures non
dum iam sp̄s̄er̄ p̄dicabat impletū;
Nam & dauid cuius secundum homi
nem semen est x̄p̄r. diem crucis dñi
mille & plusquam centum annorum
aetate p̄cessit. & nihil eorum sup
pliciorum que sibi memorat in lata
pp̄essus est; sed quia p̄seus ille lo
quebatur. qui carnem passibilem
& ipsius erat stirpe sumpturus; men
to sub eius p̄sona p̄mittit̄ historia
crucis. qui interegebat. corpus ecom
m̄gnem saluatoris; uer̄ enim dñs̄ in x̄p̄o
est passus. qui uere ih̄s̄ in dauid est
carne crucifixus; cum ergo omnia
que in dñm maiestatis iudaice admi
sit impietas. tanto ante p̄dicat̄.
ut non tam de futuris. quā de preter
itis pph & icur̄ sit sermo cont̄etur.
quid aliud nobis quā sempit̄nā dis
positionē dñi. incommutabilis ordo
referatur; apud quem & discernenda
iam diudicata. & futura iā fact̄.
cum enim & qualitates actionum
nr̄arum. & effectus omniū uolun

106
tati. scientia diuina p̄ueniat. quan
tomagis notat̄ dō operata sua. & recte pla
cuit quasi facta seculi. que non poterant
omnino non fieri; unde & apostoli sp̄a
dī pleni. cum inimicorum x̄p̄i minas
seuētiamq; patentes in anima ad dñm
uocē dixerunt. conuenerunt enim
uere in ciuitate istice dixerunt sem
per uerū tuum ih̄m. quem unexisti. herodes
& pontius pilatus. cum gentibus
& populis iis̄t̄ facere quem anustia
& consilium decreuerunt fieri; tum
quid iniquitas p̄sequentium x̄p̄m.
& dñs̄ est orta consilio. & illud facinus
quod omni maue est crimine. manus
diuine p̄parationis armauit; non
hoc plane de summa iustitia
sentiendum est. quia multū diuersum
multumq; contrarium est. id quod in
iudeorum malignitate p̄scognitū.
& quod in x̄p̄i ē passione dispositum;
non inde processit uoluntas interfi
ciendi. unde moriendi; nec de uno &
fuit sp̄a atrocitas sceleris. & toleran
tia sedem̄toris; impias furentium
manus. non inmisit in sed̄ns̄. sed adm
sit; nec p̄sciendo. quod faciendū
ess̄ & coegit. ut fier̄ & cum tamen ad
hoc carnem suscepiss̄ & ut fier̄; De
nique in ē crucifixum & crucifigen
tes tā dispares cause sunt. ut quod
a x̄p̄o susceptum est. non possit resolu
quod ab illis cōmissū possit abolen;

qui enim uenit peccatores saluos facere. nec
ipsis quidem Intersectoribus suis miser
cordiam denegauit. sed Impiorum malū
in bonum credentium uertit. ut mirabi
lior fieret gratia. non secundum
merito hominum. sed secundum multi
tudinem diuitiarum sapientiae & sci
entiae misericorditer preparate. quan
do & ipsi qui fuderant sanguinem sal
uatoris. reciperet unctio baptismatis;
nam sicut scriptura que apostolorum
actus continet loquitur. cum predi
catis beati petri apostoli. uiscerum
cordis compungeret. & agnitione impie
tate sui facinoris dicerent. quid fa
ciemus uiri fratres. idem apostolus ait;
paenitentiam agite. & baptizetur unus
quisque uerum in nomine ihu xpi in remis
sionem peccatorum uestrorum. & acci
pietis donum sancti spiritus; uobis enim est re
promissio & filius ueris & omnibus qui
longerunt. quoscumque euocauerit
dominus ihesus; moxque cecidit scriptor
& dicit; Qui ergo receperunt sermo
nem eum. baptizati sunt. & ceteri postea
sunt mille diebus centis circiter tha
milico; quod itaque dominus ihesus christus furorē
fementium pati uoluit. in nullo auc
tor eorum criminum fuit. nec egit ut
hoc uellent. sed cessit ut possent; & sic
usus est obsecrate plebis insania.
quomodo & perfidie traditoris; quam
ab immanitate concepti sceleris. &

beneficiis reuocare ē dignatus & uer
bis. ad sumendo in discipulum. pro
uehendo in apostolum. monendo sig
nis. consecrando mysteriis; ut cum nihil
beniuolentiae deesset. ad correctionē
nihil occasionis super esset ad erimen
sed tu impissime homo. semen chanaan
& non iudee. Nec iam uas electionis.
sed filius perditionis & mortis. ut illo
tibi dicebali incitamenta credebas.
ut feceris inflammatus auaritie. ad
triginta argenteorum lucram in
ardesceret. & quid diuitiarum amitte
retes. non uideres; Nam & si non puta
bas credendum esse permissis. que sunt
tio. ut tantillus pecunie modus propone
retur acceptis; Imperabes de demonibus;
medebes infirmis. honorabaris cum
apostolis. & ut fementuam cupidita
tis expleres. patebant tibi furta
de loculis; sed animum in ditorum
ammonitum quominus licuit quan
titas precii. quam me cognitudo pecca
ti; unde facinus comertitum non ideo
deestendum est quia ad nōm utiliter
timasti. sed qui redemptorem & tuum
ne tibi parceres uendidisti; & merito
tibi tunc pence commissa ē. quia ad suppli
cium tuum nemote se uior potuit
inuenire; quod igitur in tempore
prestituto secundum propositum uo
luntatis ihu christi crucifixus est & mee
tuus ac sepultus. nō pro peccato condi

tionis necessitas: sed in re captiuitatis
redemptio fuit. Ideo enim uerbum ea
profectum est. ut de uero uirginis sume
retur natura passibilis: ut quod in fi
liam dei non poterat per se. in fili
um hominis possit admitti. Nam li
cet in ipso ortu coruscarent signa
deitatis. & omnia in elementa cor
poralium puectuum diuina essent ple
na miraculis. Infirmittatum tamen
nstrarum suscepit ueritatem. & ex
cepta communionem peccati nihil
a se humane infirmitatis excluderet.
ut & si uanobis insereret. & in semet
ipso ab omnipotente enim medico du
plex miseris remedium preparatum est.
cuius aliud est in sacramento. aliud in ex
emplo. ut primum conferant diuina.
paliud & uigant humana. quia si uel
iustificationis auctor. ita homo deo
tionis debitor: per hanc ergo dilectis
simi salutis nre ineffabilem prepara
tionem. nec superbi nobis nec desidie relin
quitur locus: quia nihil habemus nisi
quod accepimus. & iugiter amone
mur ut dona gratie dei non negle
genter habeamus: iustitiam enim nobis
instat precepto qui precurrit auxi
lio: & benigne incitat ad obediendum.
qui ducit ad gloriam. unde merito nobis
ipse nobis ipse dominus factus est uia quia
nisi per christum non itur ad christum: per
sum autem ad ipsum tendit. qui per semetipsum

patientiae & humilitatis eius incedit;
In quo plano itinere nec aestus deest
laboris. nec nubes tristitiae. nec pro
cella formidinis: ibi sunt insidiae ini
quorum persecutiones infidelium. mi
ne potentium. contumelie superbiorum;
que claudunt uirtutum & regis glorie ideo
omnia in infirmitatis nrae forma.
& in carnis peccati similitudine pec
currit. ut in ter presentis uite per
cula. non tam optandum nobis sit de
clinando ista effugere. quam toleran
do superare. In deo quod caput nostrum
dominus ihesus christus omnia in se corporis sui
membra transformans. quod olim in
psalmo eructuarat id in supplicio
crucis. sub redemptorium suorum uo
ce clamabat: deus meus respice in me.
quare me des reliquisti: uox ista dilec
tissimi doctrina est non que stella.
Nam cum in christo dei & hominis unum ap
paruit. nec ab eo potuit relinqui a quo
non potuerant separari. pro nobis tre
pidis & infirmis interrogat. Cur ca
ro patitur & uentus & audita non fuerit;
Instant enim passione ad sanandum
& corrigendum nrae fragilitatis
m & cum dixerat: pater si possibile est
transseat calix iste a me. uerum tamen
non sicut ego uolo sed sicut tu. & iterum;
pater si non potest hic calix transire
nisi illum bibam. fiat uoluntas tua: qui
ergo trepidatione carnis euicta.

iam in paternā. transierat uoluntatem.
 & tot mortis terrore calcato opus sue
 constitutionis implebet. cur ipso tan
 to uictorie exultat triumpho. causam
 & rationem quasit. sicutur. id est non
 & auditur inquit. nisi ut ostendat
 alium esse illum affectum quem adhu
 meone formidinis & excusationem recepit.
 alium illum quem & sermo placito pa
 tris. promundi reconciliatione prelegit.
 Unde ipsa uox non auditi. magna ē & posi
 tio sacramenti. quod nihil humano generi
 confert & redemptoris potestates. si
 quod p̄ se habet nra obtineret infirmi
 tates. per illum qui uiuit & regnat in secula seculorū. Am.

Est enim locus euangelii secundu
 cam. ubi dñs xp̄s ad passi onem uen
 turus. tunicam ac peram uendere.
 gladium que emere discipulos iussit.
 cui cum responsum esset & bñs ibi
 fuisse gladios dixit satis esse. quorū
 uno p̄ eum in abscissione auncule
 malchi usum fuisse putamus. cui &
 tunc ad nō dictum est conuer te gladi
 um tuum in uaginam. omnes enim qui
 acceperint gladium. gladii peribunt.
 quomodo sibi conueniat. ut qui nunc
 uendit. tunicam & emere gladium ius
 seret. si scetim accipientes gladiū
 gladio dicere & perituros esse; si gla
 dius est uerbum dī. & dñs quando gla
 dium emere precepit. uerbum dī signifi
 cauit.

& dñs quando gladiū emere precepit
 uerbum dī significauit; quomodo
 congruit ut omnis qui accipiat uer
 bum dī. uerbo dī perat; sed facilis est
 solutio si singulorum consideratur
 euangelistarum huius loco circum
 stantia & diuersis intelleguntur
 gladii significationes; Non enim
 equaliter ubique gladius signifi
 cat; itaque sicut leo dicitur uida alit̄
 ubi dicitur. circuit quasi leo querens
 quem deuoret; ille leo xp̄s est. iste ch
 abolus; & si eisdem scribantur lite
 rs leo. Non tamen eisdem congruit
 significationib; ; Nam & abyssus
 in scripturis sc̄is multifarias habet
 allegorias. ut studiosis lectoribus
 facile inuenire; abyssus immensitas
 aquarum. abyssus profunditas scrip
 turarum; abyssus sapientia; abyssus
 cordes hominum significat. & multa
 talia in scripturis sc̄is inueniun
 tur. que secundum qualitates locorū
 uarias habent intelligentias; Ser
 moni oculi est & undique perfora
 ri potest. & alta ^{sup} p̄ditas misteriorū
 dī. quis omnia secreta illorum inues
 tigare potest; igitur & gladius
 multifarie significare uidetur; Nam
 & uenenatarū uulcorum maledictiones
 significat in xp̄m. ubi dicit. qui & acu
 erunt ut gladium linguas suas; & uim
 mortem significat ubi dicit. qui libe